

Research Light – praksisbaseret forskning på slankekur

Nu bliver det lettere at lave undersøgelser i praksis. Research Light er små rapportfrie undersøgelser, der kan bruges til at analysere og lære af kritiske forløb, konfliktsituationer og magtanvendelser.

Gennem en del år har den praksisbaserede forskning bredt sig til mange områder i det sociale arbejde. Det er blevet indlysende, at praksis er nødt til selv at skaffe sig viden for at vidensbasere sin praksis (Fox, Martin et al., 2007).

Men den praksisbaserede forskning gennemføres ofte i forbindelse med et uddannelsesforløb eller i et videnskabeligt netværk. Det er typisk undersøgelser, der kan tage et års tid, og for mange er den største udfordring rapportskrivningen. Resultatet er derfor, at der bliver lavet alt for få undersøgelser.

Med Research Light er den tykke rapport imidlertid forsvundet. Selve undersøgelsen kan gennemføres på kun 5-10 dage, og resultaterne kommer i en form, hvor de let kan omsættes i praksis.

Opdagelsen af Research Light

I gennem mange år er psykiatriske sygeplejersker på specialuddannelse blevet undervist i at anvende casestudier – dvs. studiet af konkrete fænomener i hverdagen.

Et casestudie kan gennemføres i løbet af en uge. Små hold på 2-3 personer planlægger f.eks. deres undersøgelse mandag og tirsdag. De samler data ind onsdag, bearbejder data torsdag og fremlægger resultater til drøftelse for de andre fredag. Undervejs får deltagerne løbende undervisning i casestudiet (Ramian, 2009).

En tilsvarende undervisning gennemføres af Pia Bille i forbindelse med Københavns Kommunes diplomuddannelse i socialpsykiatri.

Et casestudie kan behandle emner som: Hvad sker der på en afdeling, når hele personalet er til møde? Hvordan bliver patienten inddraget i hverdagen? Hvem deltager i morgenmødet – hvorfor og hvorfor ikke? Hvordan bliver de pårørende modtaget?

Hvis man kan lære noget nyt og interessant af disse helt små undersøgelser, hvorfor laver vi så ikke nogle flere?

Når deltagerne forsøger at besvare den slags spørgsmål i et miniforskningsprojekt, bliver de meget bevidste om, hvad de tror de ved, og hvad de gerne vil vide. Og de får stillet meget præcise spørgsmål til observationer og interviews.

Deltagerne synes ofte, det er en meget spændende uge. Særligt er det interessant for dem, at de kan lære så meget nyt om det, de undersøger – selvom de kun har den ene dag til dataindsamling.

Det næste skridt var derfor nærliggende: Hvis man kan lære noget nyt og interessant af disse helt små undersøgelser, hvorfor laver vi så ikke nogle flere?

Af seniorkonsulent, psykolog og tankevækker Knud Ramian

Knud Ramian, seniorkonsulent ved Center for Kvalitetsudvikling, Region Midtjylland.

Kursus om Research Light

Der er en del håndværk – også i små undersøgelser – men man kan komme godt i gang med den første undersøgelse på det 2-dages kursus, der nu afholdes af Vidensteamet i samarbejde med Center for Kvalitetsudvikling, Region Midtjylland. Kurset henvender sig til pædagogiske personale, der arbejder med både børn og voksne psykisk handicappede og senhjerneskadede med problemskabende adfærd.

Dato og sted:

22. marts & 10. maj i Horsens (tilmelding senest 8. februar)
Læs mere om kurset på www.vidensteam.dk/kurser.aspx

Research Light Netværk

Research Light er aktionsforskning i IKEA-format – det består af en række små præfabrikerede moduler, der kan sættes sammen til en undersøgelse. Udviklingen samles i et virtuelt Research Light Netværk.

Modulerne ligger på Research Light netværkets hjemmeside, og de kan downloades, hvis man er medlem af Research Light netværket.

Det er gratis, så længe man er aktiv deltager, men man kan også betale et abonnement for at være i gruppen.

Find mere information om Research Light modulerne og netværket her: www.knudramian.pbworks.com/Research-Light-modulene

Efter en del tilløb og forsøg blev det til en strategi, som jeg kalder for Research Light. Light som i cola. Den rapportfrie undersøgelse.

Principperne i Research Light

Kernen i Research Light er en undersøgelsesform med et meget snævert og konkret fokus, der kan gennemføres hurtigt – dvs. på ca. 5-10 arbejdsdage.

Et vigtigt element er, at data bearbejdes og præsenteres på en måde, så kollegerne kan inddrages i konklusionsarbejdet. Der skrives ingen rapport – kun konklusionerne og argumenterne for dem skal nedskrives.

Mange af Research Light modulerne kan også anvendes til undersøgelser af konflikter og magtanvendelse ...

Der er udviklet en række forskellige 'moduler' til Research Light studier. Det er opskrifter på undersøgelser, der er specielt egnede til at blive gennemført hurtigt. Når det hedder "Research", er det fordi, der som i alle andre undersøgelser er en forskningsprotokol, hvor der tages stilling til valg af tema, forskningsspørgsmål, analyseenhed, hypoteser, valg af datakilder, etiske overvejelser, dataindsamling, analyse samt planer for, hvordan arbejdspladsen involveres i konklusionsarbejdet.

Det, der gør undersøgelsen til "Light", er valget af analyseenhed. Analyseenheden skal være et fænomen, hvor data kan indsamles på meget kort tid.

Research Light i praksis

Research Light kan bruges til at undersøge daglige rutiner i forbindelse med eksempelvis pædagogiske metoder, samarbejde, kritiske situationer og tværfagligt samarbejde.

Mange af Research Light modulerne kan også anvendes til undersøgelser af konflikter og magtanvendelse. Det er nogle af de moduler, jeg vil beskrive nærmere her.

TÆT PÅ

I arbejdet med mennesker, der har en problemskabende adfærd, er der typisk mange arbejdssituationer, hvor der let kan begås fejl eller opstå uønskede virkninger. Der kan være forløb præget af konflikter, og nogle af dem fører måske til magtanvendelse.

Her kan det være nyttigt at studere en række situationer, der var tæt på, men som IKKE udløste en konflikt eller førte til magtanvendelse. Derfor har vi kaldt undersøgelsesformen TÆT PÅ.

Jeg bemærkede den første gang på en fødegang, hvor jordemødrene ganske enkelt slog et kryds på et stykke papir, hver gang en jordmoder havde mere end tre fødsler i gang samtidigt.

Det var en situation, der rummede en risiko, men som regel gik det godt, da der var tale om fagligt dygtige jordemødre.

Ved hjælp af krydserne fik man registreret, hvor kompetente de var, man fik målt belastningsgraden og fik et overblik over risikosituationernes forekomst. Blev der sat ring om et kryds var det et signal om, at jordemoderen synes, der var noget at lære.

En gang om ugen samlede man skemaerne sammen og drøftede resultaterne – særligt de krydser, der var sat ring om.

Der er flere led i denne undersøgelse. Første led består af den simple registrering. Man bliver enige om, hvilke situationer man vil registrere i en periode. Det kan godt være lidt af en øvelse, at blive enige om en præcis definition. Det skal helst være begivenheder, der optræder regelmæssigt.

Man laver et simpelt dagskema, hvor man sætter et kryds, hver gang en hændelse forekommer. Man skriver også en enkelt sætning, som kan støtte hukommelsen senere.

Man sætter selv en ring om sit kryds, hvis man synes der er noget lærerigt omkring forebyggelse i begivenheden. Det er altså den enkelte, der selv bestemmer, om der skal tales yderligere om situationen.

Den skema-ansvarlige har en særlig opgave i starten med at hjælpe folk med at huske at slå kryds. Som en tommelfingerregel skal hver enkelt have slået tre krydser, før det er blevet en vane.

Hver uge samles skemaerne sammen og gøres op. De situationer, hvor der er sat en ring om krydset, drøftes med henblik på at drøfte forebyggelsesmulighederne.

Der laves en kort konklusion, som skrives ned. Hvis der er tiltag, som kan iværksættes med det samme, gør man det, hvis det er muligt. Ellers venter man til den aftalte periode er slut.

Denne registrering foretages over en aftalt kortere periode, f.eks. 4 uger. Når de fire uger er gået, samles konklusionerne fra hver uge sammen, og der udarbejdes konklusioner om, hvilke forebyggende tiltag, der synes at virke.

Derefter kan der stilles forslag til, hvilke forebyggende tiltag, man vil arbejde med i den kommende tid. Der kan være forslag, som kræver et større forarbejde, organisationsændringer etc., men der kan også være forslag, man kan gå i gang med. Er det tilfældet, kan man tage et andet modul i brug, der hedder FORANDRING.

KRIFFEN

KRIFFEN anvendes til at analysere enkelte længere forløb. Den har typisk været an-

vendt til at studere længere forløb præget af en gradvis forværring, som f.eks. ender med indlæggelse på psykiatrisk afdeling. Det kan være svært at overskue sådanne lange forløb og se, hvor man kunne have gjort noget andet.

Forløbet i en KRIF-analyse tager en dags tid og gennemføres af de involverede medarbejdere med en ordstyrer, der kender til metoden.

På små sedler beskrives forløbet i form af episoder – én episode på hver seddel. Når hændelsesforløbet er beskrevet, finder man evt. de episoder, som synes at være kritiske i forløbet.

Det kan være svært at overskue sådanne lange forløb og se, hvor man kunne have gjort noget andet ...

I næste fase analyserer man de udvalgte episoder ved at gennemføre en såkaldt kerneårsagsanalyse. Det vil sige, at man finder alle de årsager, der bidrog til forløbet, og som kunne have ændret det, hvis man havde gjort noget andet.

Efter at have samlet mulighederne for at ændre forløbet sammen, udvikler man forslag til forebyggende strategier.

SPOTTEN

Et af de andre Research Light moduler er SPOTTEN. Den kan for eksempel anvendes til at undersøge erfaringerne med konfliktforebyggelse i en lidt større personalegruppe.

Alle deltagere i samarbejdet giver på et A4 ark tre korte konkrete eksempler på situationer, hvor det lykkedes at forebygge konflikter. På et andet ark giver de tre eksempler på situationer, hvor forsøg på at forebygge konflikter ikke lykkedes.

Besvarelserne tematiseres groft og skrives sammen. På en temadag drøftes sammen-skrivningen, og dagen slutter med, at alle deltagerne hver for sig, og inden for rammerne af den enkeltes beføjelser, træffer beslutninger, som de kan realisere inden for den næste måned.

Gentages undersøgelsen med samme type samarbejdspartnere forskellige steder, begynder mønstrene at myldre frem.

MINI-CASEN

Dette er et minicasestudie. Hvis temaet er ”Samspelet med de pårørende på besøg”, kan forskningsspørgsmålet, der egner sig til Research Light hedde: ”Hvad sker der, når pårørende besøger en afdeling en onsdag?”

Hvis man har nogle pædagogiske ideer om, hvordan samspelet bør forløbe, kan man undersøge, om der faktisk sker det man forestiller sig, og om man får de resultater man ønsker.

Man kan sagtens på en dag få observationer og samtaler med de involverede, der kan give anledning til gode faglige drøftelser ...

Data udgøres af observationer og interviews med de pårørende, beboere og personale, der er involveret i besøgene på en typisk onsdag. Og både observationer og interviews fremlægges efterfølgende til diskussion.

Man kan sagtens på en dag få observationer og samtaler med de involverede, der kan give anledning til gode faglige drøftelser.

Fremlæggelse af disse data kan sætte gang i relevante drøftelser og forslag til ændring

af praksis. Hvis der er behov for det, kan man lave den samme undersøgelse på en eller flere andre dage. Det vil sige, at undersøgelsen begynder at vokse.

Hvad skal der til, før det virker?

Selvom de fleste af Research Light modulerne er afprøvet, er metoderne stadig under udvikling. Vi har dog gjort os nogle vigtige erfaringer med, hvad der skal til for at få succes med at anvende dem.

Research Light skal gennemføres af frontmedarbejdere på deres egen arbejdsplads, og der skal helst være 2, som har lyst til at lave undersøgelser. Man kan også inddrage studerende i undersøgelserne, f.eks. i forbindelse med dataindsamlingen.

Tovholderne skal have adgang til ekstern sparring og vejledning. Man kommer nemt ud i situationer, hvor man bliver lidt i tvivl. Langt de fleste problemer kan løses med en mail eller et telefonopkald, men det kræver, at man fra starten har lavet en aftale om konsulentbistand. Vejledning kan man skaffe sig via Research Light netværket.

Tovholderne skal have klare rammer om deres arbejde, f.eks. et aftalt antal hele arbejdsdage til deres rådighed.

Det er vigtigt for alle involverede at vide, at undersøgelserne er interne, og at de kun skal bruges til intern læring og udvikling.

Der skal være tydelig opbakning fra såvel ledelse som kolleger til at gennemføre undersøgelserne – også til at tage resultaterne alvorligt.

De små undersøgelser virker ved at styre forløb, der skaber fokus på og mobiliserer energi omkring en problemstilling. De øger klarhed i tanken og skaffer data, der kan forny dialogen og dermed pege på oversete muligheder for udvikling af praksis.

Kilder

Fox, M., P. Martin, et al.:
Doing Practitioner Research.
London, SAGE, 2007

Ramian, K.: Kursus i
casestudiestrategi. Hentet
September 12, 2009, fra:
www.knudramian.pbworks.
com/CaseKursus.

Ramian, K.: Research Light.
Hentet September 12, 2009,
fra: www.knudramian.pb-
works.com/ResearchLight.